

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Indukční a laserové povrchové kalení izotermicky zpracovaných litin
Jméno autora:	Veronika Mazáčová
Typ práce:	Diplomová práce
Fakulta/ústav:	Strojní
Katedra/ústav:	Ústav materiálového inženýrství
Oponent práce:	Antonín Mores, doc., Ing., CSc
Pracoviště oponenta práce:	Ústav materiálového inženýrství

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	Zvolte položku.
	Mimořádně náročné
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Zadání je z hlediska náročnosti mimořádně rozsáhlé. Výroba odlitků z litiny s kuličkovým grafitem s izotermickým kalením (ADI) se ve světě stále zvyšuje, v současnosti v Evropě dosahuje asi 5%- 10% z výroby odlitků z litiny s kuličkovým grafitem (LKG). Rovněž v ČR nastává růst výroby odlitků z litiny izotermicky tepelně zpracovaných -ADI a dosahuje asi 300 t/rok. Materiál odlitků z izotermicky kalené litiny s kuličkovým grafitem ADI se nyní podle ČSN EN 1564 nazývá- Ausferitická litina s kuličkovým grafitem, kde se navyskytuje slovo "bainit, nebo martenzit".	
Zadání řeší možnosti pomocí povrchového kalení získat vysoké povrchové tvrdosti a tím i odolnost proti opotřebení, při zachování pevnostních hodnot celého odlitku včetně tažnosti a hodnot nárazové práce.	
Povrchové kalení u odlitků z litiny s lupínkovým grafitem (LLG) po izotermickém kalení je podle našeho názoru unikátní	

Splnění zadání	Splněno
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Svým zadáním je práce velmi rozsáhlá a vyžaduje důkladné znalosti oboru výroby odlitků z LKG a z LLG a oblast tepelného zpracování a povrchového kalení indukčního a laserového. Teoretické zpracování odpovídá zadání včetně statě o tepelném zpracování.	
K tomu poznámka: Tepelné zpracování běžných druhů z LKG se již téměř neprovádí. U odlitků z LLG se provádí výslovně na přání zákazníka- žíhání na snížení vnitřního pnutí. Nikdy ale není jeho iniciátorem slévárna. (ta často při tomto žíhání vnitřní pnutí dokonce zvýší- v ČKD zjistil kolem roku 1985 prof. Drápal)	

Zvolený postup řešení	Zvolte položku.
	Vynikající
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
V diplomové práci byla věnována hlavní pozornost indukčnímu povrchovému kalení a laserovému povrchovému kalení. V první části práce byly vzorky LKG s výchozí strukturou převážně feritickou. Tyto vzorky byly izotermicky kaleny na teploty 240, 310 a 400°C. U těchto vzorků bylo provedeno povrchové laserové kkalení a získány průběhy tvrdostí, vypracovány grafy a struktury v oblasti povrchu a ze vzdálenějších oblastí ke středu vzorků. Nejvyšší povrchová tvrdost se dosáhla u vzorků ADI s teplotou izotermického kalení 310°C. Je velmi těžké prověřeni a vyhodnocení struktury, přesto bylo dosaženo výborných výsledků.	
Další část práce se věnovala srovnání výsledků povrchového kalení vzorků z LKG dle ČSN EN 16124- nízkolegovaná feritická litina s kuličkovým grafitem pro použití za zvýšených teplot- Tytto litiny běžně nazýváme litiny "SiMo." U těchto vzorků bylo rovněž provedeno izotermické tepelné zpracování na ADI SiMo a dosaženo zvlášť vysoké povrchové tvrdosti u mat. EN – GJS-SiMo40-6 do hloubky 0,5 mm.	

Odborná úroveň	Zvolte položku.
	Výborně
<i>Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.</i>	

Odborně je tato práce na vysoké úrovni a mimořádně náročná z hlediska prověrky vzorků a získání výsledků. Diplomantka provedla veliký (až obrovský) rozbor struktur po povrchovém indukčním kalení, množství místních zjištění povrchové tvrdosti a v jádře vzorků. Nutno zdůraznit, že v oblasti izotermicky kalených LKG nejsou s povrchovým kalením odlitků zatím zkušenosti. K vypracování této práce bylo nutno prostudovat množství odborné literatury. Vyhodnocení výsledků bylo odborně provedeno, velmi přínosné bylo zjištění skutečných průběhů tvrdostí po laserovém kalení u vzorků z materiálů, které jsou v současnosti předmětem zvýšené pozornosti konstruktérů.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

Zvolte položku.

Dobře

Posudte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posudte typografickou a jazykovou stránku.

Formální zpracování odpovídá zásadám psaní odborných prací, diplomová práce obsahuje velký počet dobře vysvětlených obrázků a grafů. Za přínosné lze považovat vysoký počet (až moc) obrázků struktur z povrchově kalených vzorků. **Jazyková úroveň je dobrá, je nutno si uvědomit, že u některých materiálů nemáme zatím obecně přijatý název.** Např. označení AGI GJL250- znamená litina s lupínkovým grafitem izotermicky tepelně zpracovaná- na tento materiál není v ČR norma, ani norma EN. Názvy materiálů mají být podle ČSN EN, někdy to není dodrženo

Výběr zdrojů, korektnost citací

Zvolte položku.

Výborně

Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posudte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Diplomantka prostudovala velké množství literárních podkladů, zvláště z oblasti povrchového laserového kalení. Přípravu vzorků, metalografické vzorky, snímky struktur a vyhodnocení, jsou v souladu s normami, zvyklostmi a citační etikou.

Bibliografické citace jsou v souladu s citačními zvyklostmi. Nutno poznamenat, že v oblasti povrchového indukčního a laserového kalení se jedná o jednu z prvních prací.

Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod. Vložte komentář (nepovinné hodnocení).

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Zpracování této diplomové práce přesáhlo původně zadaný úkol. Izotermicky kalené litiny jsou oborem, který se hlavně v USA využívá v oblasti různých ozubení u vysoce namáhaných kol a rovněž v automobilovém průmyslu. Izotermicky kalená litina s kuličkovým grafitem ADI EN- GJS-SiMo nemá zatím normou dané označení. Lze tedy zatím psát, že např. bylo provedeno izotermické kalení materiálu EN- GJS- SiMo35-5. Změnou na ADI nastává i změna pevnostních vlastností. Cíle práce byly pečlivě stanoveny, to je podrobně uvedení teoretických zásad platných pro indukční a laserové povrchové kalení. Diplomantka správně vysvětlila tyto zásady a uplatnila v praktické části práce. ADI zatím v ČR platí za ne úplně běžné materiály. V praktické části bylo proěřeno velké množství vzorků. Zvláště záslužné je vyhodnocení průběhů tvrdostí a prověření mikrostruktury pomocí SEM. Velmi obtížné se jevílo získání chemického složení materiálů pro izotermické kalení, speciálně to platí pro skupiny SiMo. Tento materiál zatím v ČR vyrábějí 2 slévárny a získat chemické složení je téměř nemožné. Musejí ale dodržet chemické složení dle normy ČSN N 16124, což je u legovaných litin dostačující. Zkoušky povrchového indukčního a laserového kalení u izotermicky kalené litiny s lupínkovým grafitem jsou velmi zajímavé a lze říci i průkopnické.

Dotazy k diplomantce:

1. Vysvětlíte výhody a nevýhody indukčního a laserového povrchového kalení u odlitků z litiny s kuličkovým grafitem.

2. Vysvětlíte doporučený provozní způsob opracování odlitků z izotermicky kalených litin s kuličkovým grafitem.
3. Jaké druhy běžných LKG doporučujete pro indukční a povrchové izotermické kalení?
4. Jaká tepelná zpracování se případně používají u odlitků z litiny s kuličkovým grafitem ?

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **Výborně**

Datum: 13.8.2020

Podpis: Antonín Mores

